

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

George Lazăr

FIER VECHI

roman

COLECȚIA
OMICRON

2014

Fier vechi – roman

Copyright ©2014 George Lazăr

Toate drepturile rezervate.

Ediție revizuită.

Notă: personajele și evenimentele descrise în această carte sunt fictive și vor fi tratate ca atare.

Toate drepturile de reproducere, integral sau parțial, prin orice mijloace, sunt rezervate.

www.edituraeagle.ro

Colecția Omicron este marcă înregistrată.

ISBN: 978-606-8315-47-8

Eagle Publishing House

Editor: Mugur Petronius Cornilă

Redactor: Alina Sârbu

Corectura: Elena-Anca Coman

Coperta colecției: Mihail Moldoveanu

Ilustrația: Ionuț Bănuță

Tehnoredactare: Mihaela Sipoș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LAZĂR, GEORGE

Fier vechi / George Lazăr. - București: Eagle, 2014

ISBN 978-606-8315-47-8

821.135.1-31

CAPITOLUL 1

„Aspirantul se cățăra încet, chibzuindu-și atent fiecare mișcare pe care o făcea atunci când își strecura mâinile și picioarele în crăpăturile stâncii calcaroase, roșiatice, aproape verticale, cu suprafața crăpată, măcinată de milenii, frământată de ploi și înghețuri, care semăna mai degrabă cu un perete de piatră. Cu toate că era tânăr, o barbă lungă și deasă îi ascundea obrații scofalciți de posturile și privațiunile care însă nu-i stinseseră scânteia credinței din ochi. Ajunsesse deja la vreo cincizeci de metri înălțime când s-a oprit puțin, lipindu-se de stana rece ca să-și tragă sufletul.“

Panglica timpului

O ferestruică aflată în partea de jos a ecranului laptopului a cliplit de câteva ori, semnalând primirea unui mesaj nou. Din difuzor a ieșit un sunet ca un clinchet de clopoțel, anunțând același lucru, pentru a se transforma apoi într-un sunet gros, care avertiza că bateria era pe terminate.

Laptopul cu carcasa cam jerpelită s-a închis, nu înainte însă ca Vlad Pinteș să fie smuls din visul pe care avea impresia că îl avea mereu, de cel puțin douăzeci de ani, dar pe care nu și-l putea niciodată aminti altfel decât ca pe o succesiune de emoții puternice. Încă buimac de somn, tânărul a reușit totuși să deschidă ochii suficient de repede cât să rețină mesajul.

Adormise în pat, cu doar câteva ore înainte, spre dimineață, cu avatarul rătăcit în MMORPG-ul *Underworld*, în al

căru univers, în ultimele două săptămâni, își crease o existență virtuală. Jocul îl captivase, mai ales că devenea din ce în ce mai clar că avea să fie cam singura distracție a vacanței de vară. Motivul principal era lipsa banilor. Mama sa abia dacă reușea să adune cât să îl țină în facultate, și asta cu sacrificii pe care el doar le intuia, pentru că ea în niciun caz nu vruse vreodată să i le povestească. De aceea nu avea niciun chef să își amintească măcar lacrimile pe care mama le vărsase când, în urmă cu vreo patru ani, aflase că fiul ei fusese exmatriculat de la Facultatea de Automatică și Calculatoare din București din cauza absențelor.

În acel an muncise pe brânci în capitală. Făcuse de toate: instalase programe și reparase rețele de calculatoare, trudise ca electrician pe un șantier, livrase chiar și pizza, economisind fiecare bănuț pentru a reduce cât de cât presiunea pusă de întreținerea lui pe salariul modest al mamei.

Însă devenise evident, mai ales după ce fusese dat afară din căminul studentesc în care fusese cazat împreună cu bobocii anului întâi, că din ceea ce câștiga, șansele de a se întreține și totodată de a urma facultatea în București erau aproape nule.

Se întorsese umilit acasă și îi promisese mamei că va termina facultatea. Asta și făcuse, chiar dacă, a doua oară, se înscrisese la Iași. Urmau doi ani de masterat, iar acum se afla în ultima lui vacanță de student, pentru că era hotărât să-și găsească o slujbă de programator odată cu venirea toamnei, chiar și una cu jumătate de normă care să-i permită să-și continue studiile. Dar avea mare nevoie de bani, deși în niciun caz nu avea de gând să-i ceară mamei.

Poate și din acest motiv mesajul de pe laptop îi trezise instantaneu interesul: „Nu vrei să faci ceva cash?“. Propunerea

venise de la prietenul său din liceu, Ștefan Dănuța, care devenise student la Medicină după ce dăduse admitere doi ani la rând, consemnat acasă pentru că avea cel puțin trei restanțe pentru care dăduse vina pe o relație amoroasă încheiată tumultuos. Părinții lui Ștefan nu aveau probleme cu banii, căci erau întreprinzători prosperi, fiind, printre altele, proprietarii celui mai bun restaurant din oraș, ai hotelului Tex și ai unui centru medical. Dar cum restanțele fiului atârnavă greu în balanța sistemului lor de valori, hotărâseră că este mai bine pentru acesta să-și dedice vara studiului, și nu distracției.

Vlad a băjbâit după mobilul său care căzuse sub pat. Era un model simplu de la Nokia, al cărui singur avantaj era bateria, ce rezista și câte o săptămână.

— Ce spunea de cash? intră el direct în subiect, imediat ce prietenul său îi răspunse.

— În cât timp poți s-ajungi la mine? Pun de cafea și-ți explic.

Trecuse mai puțin de o jumătate de oră când Vlad a sunat la poarta impozantei vile ce se afla în selectul cartier rezidențial al orașelului în care locuia Ștefan. I-a deschis Laura, sora cu un an mai mică a acestuia, studentă la Cibernetică, în Londra.

Spre deosebire de fratele ei, fetei îi plăcea să studieze. Câștigase premii la mai multe olimpiade școlare, iar părinții socotiseră că efortul financiar, deloc neglijabil, necesar studiilor în Anglia la prestigiosul London College, se justifica întru totul.

— Tot cu relicva asta umbli? îl luă ea în răspăr imediat ce îl văzu.

Laura era înaltă și subțirică, și deseori era confundată cu o adolescentă. Însă cei ce o cunoșteau știau că este un ghem de energie pură care abia așteaptă să se dezlănțuie. Vlad se

pregăti să-i dea o replică acidă, însă reuși să se abțină. Mai greu se abținu însă să nu se holbeze la picioarele ei lungi și bronzate ce ieșeau de sub perechea de pantaloni scurți, roși și rupti, în stilul *grunge* despre care auzise că era din nou în vogă printre studenții din Anglia. Adolescența băiețoasă, cu care făcuse echipă și studiasă limbajele de programare în orele de pregătire suplimentară pentru concursurile științifice ale elevilor, cu care schimbase impresii despre cărți și filme, cu care fusese, împreună cu mulți alții de vârsta lor, la picnicuri sau în excursii de o zi, se transformase într-o femeie pe care, spre surprinderea lui, o găsea foarte atrăgătoare.

Fuseră cu toții colegi de liceu. Laura era cu un an mai mică, iar cu Ștefan împărțise aceeași bancă. După ce Vlad terminase liceul și plecase primul din oraș, se mai văzuseră doar accidental, în vacanțe. Se despărțiseră chiar înainte de a se înfirișa ceva între ei. Cu toate acestea, păstraseră legătura și după ce Laura plecase la studii la Londra, scriindu-și din când în când scurte mesaje haioase pe Facebook.

Vlad venise cu o bicicletă Tohan comunistă, străveche, rămasă de la tatăl său care era foarte grea și avea doar o singură viteză, dar pe care o folosea încă din liceu. Se încăpățâna să o repare cu piese improvizate, întrucât originale nu se mai fabricau de mult. Și-a sprijinit bicicleta de gardul casei, încercând să o ignore pe fată, ceea ce, desigur, era imposibil.

— Așa, carevasăzică, o să vă transformați în recuperatori. În sfârșit, ceva ce vi se potrivește! Poate o să faceți o carieră din asta, continuă ea sarcastic, dar Vlad o privi nedumerit. Cum, nu ți-a spus încă?

Chiar dacă nu se mai văzuseră de ceva vreme, agresivitatea verbală a Laurei nu îl luă prin surprindere. Regăsi în ea felul

familiar în care se tachinau aproape tot timpul pe vremea liceului.

— Vino în spate, pe terasă, se auzi din casă, prin ușa de la intrare rămasă larg deschisă, vocea lui Ștefan. Laura, condu-l tu, te rog!

— Mă bucur că mai înțelegi încă limba băstinașilor, încercă Vlad să riposteze în timp ce dădeau ocol casei, călcând direct pe gazonul proaspăt tuns. Se vede că îți priește Albionul, dar era cât pe ce să cred că te-ai transformat într-o ade-vărată lady. Ai venit de mult?

— Alaltăieri, da' n-am de gând să rămân prea mult prin oraș, spre deosebire de voi. Aud că și tu o să-ți petreci vacanța pe aici, i-o întoarse ea zâmbind cu malițiozitate. Spune, ai mâncat ceva?

Vlad a zâmbit, la rândul lui, și a răsuflat ușurat. În pofida înfățișării de tânără rebelă, Laura rămăsese aceeași: sufletistă, cu inima mai mare decât gura, deși aparențele în niciun caz nu arătau asta.

— Mulțumesc, nu mi-e foame, poate o cafea. Să știi că arăți bine, ai deja un aer occidental, concluzionează el, gânditor.

Ajunseră la terasă și se așezară pe două fotolii de răchită împletită. Apăru imediat și Ștefan, aducând o tavă cu trei cești și un ibric din care ieșea aromă de cafea proaspătă. Turnă în căni și le puse în dreptul fiecăruia.

— Fără zahăr, ca de-obicei, spuse Ștefan încă înainte să se așeze. Așa... Bătrânul mi-a făcut rost de-un pont. Electrocontact, de fapt, o subsidiară care se cheamă Electromining sau așa ceva, urmează să-i fie vândută lui Real, cred. Nu toată compania, numai clădirea. Conținutul nu îi interesează, dimpotrivă, îi încurcă și vor să scape de el cât mai repede. Tot ce

putem căra până luni este al nostru și-l putem vinde la Remat. Facem rost de ceva bani.

Vlad se fripe cu cafeaua. Înghiți cu greu.

— Dar lucrurile alea nu-s ale cuiva? Nu putem să le luăm pur și simplu. Asta înseamnă furt.

— Care lucruri? De fapt, e vorba de fostul lor Centru de Calcul, cel din perioada comunistă. Dacă avem noroc, o să găsim ceva maculatură și niscai metal de la echipamentele alea. Sunt chestii vechi de decenii. Nu mai au nicio valoare. Tot ce-a fost de vândut s-a vândut de mult, ce-ți închipuiai? Nu ne face nimeni nicio favoare. Cumpărătorul trebuie să dea bani buni pentru a face curățenie, plătesc la tona de deșeu debarasat care îi costă oricum mai mult decât ar putea obține dacă ar vinde. Înțelegi? De fapt, noi suntem cei care dăm o mână de ajutor.

— Cavalerul cinstei și corectitudinii, murmură Laura, suferent de tare ca să se facă auzită. Nu avem de unde ști ce putem scoate de acolo. Poate ceva hârtie, din vechile lor arhive. Poate găsim și piese defecte de motoare, de pe care putem recupera cuprul. Sau table, axe, roți dințate. Fier vechi. Lichidatorul care i-a dat pontul lui tata a făcut rost și de permisiune pentru noi, adăugă ea. Au lucrat împreună la Electrocontact pe vremuri.

Vlad oftă. Și tatăl lui lucrase la Electrocontact, ca inginer. Era unul dintre puținele lucruri pe care le știa despre el.

— Da' tu ce treabă ai cu asta? se pomeni întrebând. Îți mai amintești de chestii de-astea, tehnice? Credeam că, de când cu actoria, ai dat deoparte acest capitol din viața ta. Parcă era vorba că e de lucru pentru noi doi, bărbații.

Ștefan își plecă, vinovat, capul. Laura îl fulgeră cu privirea. Înainte de London College, fata își petrecuse un an studiind

actoria la Royal Central School of Speech and Drama. Se dovedise un capriciu trecător, după care se înscriesese și se dedicase adevăratei sale vocații. În schimb, în acel an, apăruseră o mulțime de zvonuri despre ea: că fusese dată afară pentru că lua droguri, că rămăsese însărcinată cu un coleg mai vârstnic, negru sau arab bogat, sau că se mutase într-un ashram din Himalaya, într-un loc cu un nume imposibil de pronunțat. Zvonuri cu care și Vlad era la curent. Deși bănuia că nu sunt adevărate, pe undeva tot îi mai rămăsese un sâmbure de îndoială.

— Și cine ai vrea să conducă, deșteptule? El? întrebă tânăra arătând spre fratele ei. Păi, istețul ăsta poate să se mai apropie de volan abia peste-o lună, cel mai devreme, și asta dacă dă iar examen și învață că în localitate nu se merge cu o sută șaisprezece kilometri la oră. Sau poate tu, dacă-ai și un alt permis decât cel de mers pe bicicletă.

— Am permis de conducere, protestă vag Vlad, conștient că nu mai condusesese o mașină de când terminase școala de șoferi, adică de peste doi ani.

— Trebuie să cărăm cu ceva ceea ce adunăm, se justifică Ștefan. Bătrânul ne-a împrumutat Dacia papuc. E prima lor mașină cu care cărau marfă pe vremuri. Oricum, vrea s-o dea la reciclat după ce se întorc din vacanță, ca să ia tichete Rabla. Domnișoara a fost de acord să ne ajute, mai ales că la facultatea ei din Londra, când va raporta că peste vară a ajutat la reciclarea de deșeuri, va primi niște credite în plus. Așa-i pe-acolo.

— Sper că n-o să vrea să împărțim cu ea și prada, rosti Vlad, surâzător.

— Ba bine că nu, sări ca arsă Laura. Ce, crezi că banii adunați de voi din fier vechi îmi strică? Îmi pretind partea.

— Săraca fată bogată, o consolă ironic Vlad.

Ștefan urmări zâmbind schimbul rapid de replici.

— Hei, voi doi, am putea totuși să mergem la treabă dacă ați terminat să vă împărtășiți bucuria revederii.

— Oricum, trebuie să stau cu ochii pe voi, să nu faceți vreo tâmpenie, adăugă fata. Aveți numai două zile, că sâmbătă și duminică Rematul e-nchis. Așa c-ați face bine să vă grăbiți.

* * *

Până la depozitul părinților merseră cu jeepul Wrangler al lui Ștefan, condus însă de Laura. Au primit cheile Daciei de la un administrator posomorât care abia dacă a scos două vorbe când i-a văzut. Mașina avea pete mari de rugină pe aripi, iar pe parbriz se ițea o crăpătură mare, ce se întindea dintr-o parte în alta. Cheile s-au dovedit inutile, întrucât portiera dinspre șofer nu avea încuietoare, iar butucul de contact atârna prins în câteva fire, sub volan. Motorul a pornit cu mare greutate, numai după ce băieții au împins-o din rășputeri, iar fata, aflată la volan, a băgat de câteva ori, brusc, în viteză.

Cum scaunul din dreapta șoferului fusese luat de mult, cei doi tineri s-au aplecat și-au urcat în duba din spate, împărțind roata de rezervă drept scaun. Tușind din cauza fumului scos de toba de eșapament spartă care intra și în dubă, Ștefan medită cu voce tare despre cât este de schimbătoare viața care, iată, i-a luat din confortul mașinii de ultimă generație pentru a-i așeza într-un hârb ce abia se mișca. Înjurând gospodărește în engleză, Laura reuși să schimbe, hurducând, vitezele bătrânei Dacii. Au ajuns după vreo douăzeci de minute, ce au trecut foarte greu, în fața porții fabricii.

Au oprit cu scârțâit prelung de frâne și, dintr-o gheretă, le-a ieșit repede în întâmpinare un portar bătrân, dar vioi. S-au prezentat, iar acesta, după ce a aflat ce doresc, a telefonat undeva de pe telefonul lui mobil și a purtat o scurtă conversație care a părut să-l lămurească. Apoi i-a îndrumat spre o altă poartă, aflată tot la strada principală, dar la vreo două sute de metri de cea în fața căreia opriseră.

— Împingeți poarta și intrați, e legată cu sârmă și așa s-o lăsați după ce plecați. Acolo o să vă aștepte administratorul, le strigă zâmbitor portarul, arătându-le direcția cu mâna.

— Cât putem rămâne? se interesă Ștefan, iar omul ridică din umeri.

— Din partea mea, puteți rămâne cât doriți. Numai să vă primească cei de la Remat. Am auzit că închid pe la cinci.

Laura chinui inutil demarorul străvechii Dacii pentru că motorul, după ce slobozi o trâmbă de fum negru, refuză să mai pornească. Cei doi tineri hotărâră să împingă vehiculul pentru a cruța ceea ce mai rămăsese din baterie. Le luă vreun sfert de oră ca să ajungă, transpirați și răsufând din greu, la cealaltă poartă. În curtea mare a fostei întreprinderi nu era nicio mișcare.

Așezară Dacia pe o pantă ușoară, din dreptul porții, pentru a le fi mai ușor la plecare. Administratorul, care îi aștepta, se dovedi a fi tot portarul care îi îndrumase. În mână ținea o sacoșă de pânză burdușită.

— Sunteți surprinși? îi întrebă pe un ton ghiduș. Acum sunt și portar, și administrator, și cine mai știe câte. Nea Ilie în sus, nea Ilie în jos, toți vor ceva de la mine și asta chiar de când s-a construit fabrica, că-s aici de la-nceput. Numai că acu', din nici două sute de oameni care mai vin la lucru, de

unde să mai fie și bani pentru salariile personalului auxiliar? Ehe, când fabrica asta avea peste cinci mii de angajați, dintre care unul din zece avea facultate, era loc pentru toată lumea.

— Nu credeam că fabrica a fost așa de mare, spuse Ștefan, stergându-și sudoarea de pe frunte cu dosul palmei.

— Vremurile s-au schimbat, oftă nea Ilie. Urmați-mă!

Urcă trei trepte și scoase, asemenea unui temnicer, o le-gătură de chei. Alese una și deschise ușa masivă din metal, vopsită în albastru.

— A fost chiar foarte mare, continuă să turuie bătrânul. Toată industria mineritului se aproviziona cu aparate anti-grizutoase de la noi. Din alea care nu lăsau minele să facă explozie dacă dădeau de gaze naturale. Mai mult, aici s-a lu-crat și echipament pentru centralele nucleare. S-au montat la Grupul I de la Cernavodă. Uite, aici a fost Proiectarea. Erau birouri de sus până jos, pline cu ingineri. Acu', abia dacă mai au unul, prizărit în corpul principal, acela cu parcare mare din față, unde ați oprit prima dată.

Traversară un coridor larg, cu pereții cândva vopșiți în verde, scorojiți de tot.

— Și tatăl lui Vlad a lucrat aici, spuse Ștefan, iar Laura se încruntă la ceea ce considera a fi o remarcă lipsită de delicatețe.

— Chiar așa? se minună nea Ilie. Cum ziceai că-l chema?

Se opri în dreptul unei uși metalice duble, verzi, încuiate cu un lanț ale cărui capete erau unite cu un lacăt și scoase din nou mănunchiul de chei. Ștefan îi spuse numele de familie al lui Vlad, iar bătrânul se scărpină, preocupat, în cap:

— Inginerul Pinte, mda, îmi aduc aminte. Dan Pinte, parcă. A lucrat aici, să tot fie mai bine de douăzeci de ani

de-atunci. Era stagiar. Primise de la Politehnică repartiție la Centrul de Calcul.

Vlad a simțit că îi îngheață inima în piept, dar a izbutit totuși să articuleze:

— L-ați cunoscut pe tata?

Nea Ilie aprobă din cap.

— Îhî. L-am cunoscut într-o noapte când i-a venit rândul să facă pe Ajutorul Ofițerului de Serviciu pe unitate, și s-a întâmpat ca eu să fiu Ofițerul de Serviciu, așa cum era regula atunci. Cred că era în primul an de stagiatură, dacă țin bine minte, pe ei îi puneau să facă pe ajutoarele Ofițerului. Nu avea idee cum merg lucrurile pe-aici, așa că i-am mai povestit eu una, alta. După noaptea aia ne făcuserăm un obicei din a sta, din când în când, de vorbă. Îmi plăcea mult să-l ascult. Doamne, câte mai avea-n cap! Uneori, când era ocupat, mă lăsa să joc *Tetris* pe TPD-uri, astea erau un soi de calculatoare mai mici de la centrul de calcul.

— Ia te uită ce coincidență! se minună Ștefan. Și tatăl tău a fost programator ca tine. Ați fost prieteni?

— E mult zis, dar cred că am fi putut fi. Am mers îm-preună de câteva ori și la câte o bere, după program, asta înainte să-nceapă să lucreze vârtos, fără să mai țină seama de cât era ora. Chiar plănuiserăm să ne vizităm, îl invitase să vină cu mama ta de Crăciun pe la noi, pe atunci trăia și Lenuța mea, Dumnezeu s-o odihnească! Dar chiar nu mai țin minte ce-a apărut de n-au mai putut să vină. A dispărut după puțin timp, era ianuarie parcă, cred că în anul de di-naintea căderii comunismului. Atunci a apărut mama ta pe-aici, pe la fabrică. Era gravidă cu tine, tinere. Încearca să afle unde i-a dispărut soțul, mi-a fost atât de milă de ea,

sărmana, mai ales că tatăl tău îmi povestise de ea, de mai multe ori. Dar cine știa, ca să-i spună? Dispariția inginerului Pinte a stârnit mare vâlvă prin fabrică, a trebuit să dăm declarații, mai întâi, milițienilor veniți să ancheteze și, pe urmă, securiștilor.

— Securiști? se miră Laura. Țștia nu erau cei care spionau disidenții și protejau regimul comunist? Ce treabă ar fi putut să aibă un inginer cu ei? Îmi închipui că nu făcea parte din vreo mișcare de rezistență clandestină.

Bătrânul ridică din umeri. Alese o cheie din legătură, dar aceasta nu se potrivea cu încuietoarea lacătului. Mai încercă una și încă una, până când, în sfârșit, o găsi pe cea potrivită.

— Niciodată nu le nimeresc. Sunt atât de multe! oftă el cu năduf. Pe vremea mea, toate ușile astea erau deschise, iar aici lucrau muncitorii în câte două și trei schimburi. Acum n-a mai rămas nimic. Nu știu ce treabă a avut Securitatea cu tatăl lui. Oricum, nu ne spuneau nouă. De altfel, nici nu e treaba mea. Nici atunci n-a fost.

Puse sacoșa jos, ca să desfacă lacătul și să tragă lanțul din inelele sudate pe ușile metalice.

— De fapt, chiar la Centrul de Calcul aveți voie, așa mi s-a spus.

Împinse ușile mari, de tablă, băjbâi pe un perete lateral până găsi un întrerupător electric și aprinse lumina. Câteva neoane prăfuite clipiră, parcă nemulțumite pentru că fuseseră deranjate. Le făcu semn să intre.

— Asta-i, spuse oftând, făcând un gest larg cu mâna. La vremea lui, a fost cel mai avansat Centru de Calcul din Moldova. Poate chiar din România. Aici au avut printre primele calculatoare Felix 3000 puse în funcțiune în țară. Cică al

doilea după cel care a fost livrat pentru Casa Poporului, aia de-au rebotezat-o acu' Palatul Parlamentului. Azi, probabil că și telefonul pe care îl aveți în buzunar are o putere de calcul mai mare. Luați tot ce credeți de cuviință. Dar să nu vă faceți mari speranțe, s-a recuperat de mult tot ceea ce avea cât de cât valoare. Eu o să rămân totuși cu voi, că așa mi s-a spus.

Porni târându-și greoi pașii pe podeaua acoperită cu mormane din carcase de aparate butucănoase, necunoscute, teancuri mototolite de listinguri, plăci cu circuite electronice, cutii cu cartele perforate, unele sparte, al căror conținut era împrăștiat pe jos. Se opri într-un colț și se așeză pe un scaun rotativ cu spătarul rupt. Scormoni prin buzunare, scoase un pachet de țigări, extrase una și o aprinse, pufăind mulțumit.

— Și cam ce-ți închipui tu c-o să recuperăm din această harababură? se răsti Laura arătând cu mâna spre obiectele din încăpere. Ne pierdem vremea.

— Are dreptate, oftă Vlad. Nea Ilie ne-a prevenit. Tot ce s-a putut recupera s-a recuperat.

Ștefan a început să cerceteze, frenetic, printre mormane.

— Nici gând. Eu, unul, rămân. Dar, dacă voi aveți altceva mai bun de făcut, n-aveți decât să plecați. În mod evident, se pot recupera metalul și hârtia. E posibil să se găsească și cabluri. Iar cabluri și cablaje înseamnă cupru, care se plătește bine. Sper să primească cei de la Remat și plăcile electronice. Uite, cine-a mai văzut memorii de un K.O.? Placa asta mare cât un batic e plină cu astfel de chestii. Nici nu știu sigur dacă așa se pronunță ce scrie pe ele. În mod sigur nu înseamnă *Knock Out*.

— Kilooctet, interveni Vlad. E de o mie de ori mai mic decât un megaoctet.

— Vasăzică, hard diskul laptopului meu de câte mii de ori? De milioane de ori? Mai mare... Am văzut pe Discovery că se poate recupera aurul din componente, spuse el, fluturând cu ambele mâini o placă ticsită cu circuite integrate, frumos aliniată.

— Numai tu puteai veni cu idei de-astea! mormăi Laura, încruntându-se. Ne pierdem vremea.

— Încercați, mai întâi, cu carcusele de metal, îi sfătui nea Ilie. N-au fost luate pentru că-s ușoare, dar voluminoase, deci greu de transportat. Dar pentru voi, poate că merită să faceți efortul. Uite, luați astea să nu vă murdăriți prea tare.

Le arătă sacoșa pe care o adusese.

Tinerii îmbrăcară salopetele cam soioase, își puseră mănuși groase din piele și se apucară de treabă doar pe jumătate convinși, adunând în saci mari de gunoi hârtiile și cartonul. Metalul recuperabil îl strânseseră într-un morman, în mijlocul încăperii. Lăsară, pentru moment, plăcile cu circuite, dar își propuseră să întrebe la Remat, odată cu primul transport, dacă primeau și așa ceva. Din când în când, Vlad, care își recăpătase buna dispoziție, scotea exclamații de uimire, arătându-le ce mai descoperise.

— Parc-am fi într-un muzeu! Uite, asta a fost o imprimantă cu ciocănele! Știați că încă sunt considerate cele mai rapide? Ciocănelele sunt asemănătoare cu cele ale unui pian. Prin dreptul lor trece o bandă metalică pe care sunt ștanțate câteva seturi de caractere. Un ciocănel se activează când caracterul ce trebuie imprimat ajunge în dreptul lui. Tare, nu?

Cică existau și imprimante-„margaretă“, cu caracterele plasate pe-un soi de lamele care semănau cu petalele florii.

— Eu zic s-o luați, că-i grea și scoateți un ban pe ea. Electronicele astea erau foarte scumpe, și de ele nu s-a atins nimeni mulți ani. De-asta a și rezistat tot ce mai e pe-aici. Pe imprimantele cu ciocănele se listau statele de plată a salariilor, își aminti nea Ilie, scoțând altă țigară. Păcăneau câte o zi-ntreagă. Mda, a avut mulți angajați fabrica asta, n-o să mai existe prea curând așa ceva. Începeau cu muncitorii și abia la sfârșit se listau lefurile pentru personalul tehnic. Așa era politica partidului. Muncitorii primeau salariu întreg, iar cei de la TESA, de regulă, doar pe jumătate, pentru că erau socotiți vinovați de nerealizarea planului, care oricum nu se făcea aproape niciodată. De fapt, pe atunci salariul se chema „retribuție“.

— Dumneata unde-ai lucrat? întrebă Laura alungând cu mâna un fir invizibil de fum de țigară care îi ajunsese, chipurile, la nas, dar bătrânul nu se sinchisi.

— Păi, cam peste tot. Am început ca ucenic la atelierul mecanic, când am terminat Profesionala, apoi am făcut liceu la seral și, mai apoi, am studiat Finanțele la Iași, la fără frecvență. O vreme am lucrat și eu aici, la Centrul de Calcul. Știu fabrica asta ca pe propriul buzunar. Aici l-am cunoscut ceva mai bine pe tatăl tău, băiete. Era foarte talentat, așa se vorbea. Îi amenajaseră cămăruța aia, ca un fel de laborator special pentru el, pe care-l ținea tot timpul încuiat. Lucra mai mult noaptea, când nu era nimeni prin preajmă. Se spunea că era păzit de securiști.